

EUROPEES PARLEMENT

1999



2004

Zittingsdocument

DEFINITIEVE VERSIE
A5-0090/2001

20 maart 2001

*****II**

AANBEVELING VOOR DE TWEEDE LEZING

betreffende het gemeenschappelijk standpunt, door de Raad vastgesteld met het oog op de aanneming van de richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van richtlijn 91/308/EEG van de Raad tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld
(12469/1/2000 – C5-0678/2000 – 1999/0152(COD))

Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken

Rapporteur: Klaus-Heiner Lehne

Verklaring van de gebruikte tekens

- * Raadplegingsprocedure
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- **I Samenwerkingsprocedure (eerste lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- **II Samenwerkingsprocedure (tweede lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt
Meerderheid van de leden van het Parlement voor de verwerping of amendering van het gemeenschappelijk standpunt
- *** Instemming
Meerderheid van de leden van het Parlement, behalve in de in de artikelen 105, 107, 161 en 300 van het EG-Verdrag en in artikel 7 van het EU-Verdrag bedoelde gevallen
- ***I Medebeslissingsprocedure (eerste lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- ***II Medebeslissingsprocedure (tweede lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt
Meerderheid van de leden van het Parlement voor de verwerping of amendering van het gemeenschappelijk standpunt
- ***III Medebeslissingsprocedure (derde lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van de gemeenschappelijke ontwerp tekst

(De aangeduide procedure is gebaseerd op de door de Commissie voorgestelde rechtsgrondslag.)

INHOUD

	Blz.
PROCEDUREVERLOOP.....	4
ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE.....	5
TOELICHTING	21

PROCEDUREVERLOOP

Op 5 juli 2000 bepaalde het Parlement in eerste lezing zijn standpunt inzake het gewijzigde voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van richtlijn 91/308/EEG van de Raad tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld (COM(1999) 352 – 1999/0152(COD)).

Op 17 januari 2001 gaf de Voorzitter van het Parlement kennis van de ontvangst van het gemeenschappelijk standpunt en verwees zij dit document naar de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken als commissie ten principale (12469/1/2000 - C5-0678/2000).

De Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken benoemde reeds op haar vergadering van 29 juli 1999 Klaus-Heiner Lehne tot rapporteur.

Zij behandelde het gemeenschappelijk standpunt en de ontwerpaanbeveling voor de tweede lezing op haar vergaderingen van 24 januari, 27 februari en 20 maart 2001.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met algemene stemmen haar goedkeuring aan de ontwerpwetgevingsresolutie.

Bij de stemming waren aanwezig: Graham R. Watson (voorzitter), Robert J.E. Evans (ondervoorzitter), Klaus-Heiner Lehne (rapporteur), Kathalijne Maria Buitenweg (verving Patsy Sörensen), Michael Cashman, Charlotte Cederschiöld, Ozan Ceyhun, Carlos Coelho, Thierry Cornillet, Gérard M.J. Deprez, Giorgos Dimitrakopoulos (verving Daniel J. Hannan), Olivier Duhamel (verving Elena Ornella Paciotti), Francesco Fiori (verving Marcello Dell'Utri, overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Margot Keßler, Timothy Kirkhope, Eva Klamt, Kurt Lechner (verving Jorge Salvador Hernández Mollar), Baroness Sarah Ludford, Minerva Melpomeni Malliori (verving Sérgio Sousa Pinto), Pasqualina Napoletano (verving Gianni Vattimo, overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Hartmut Nassauer, William Francis Newton Dunn (verving Jan-Kees Wiebenga), Angelika Niebler (verving Rocco Buttiglione, overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Ana Palacio Vallelersundi (verving Mary Elizabeth Banotti), Hubert Pirker, Bernhard Rapkay (verving Martin Schulz, overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Joke Swiebel, Anna Terrón i Cusí, Anne E.M. Van Lancker (verving Martin Schulz) en Christian Ulrik von Boetticher.

De aanbeveling voor de tweede lezing werd ingediend op 20 maart 2001.

De termijn voor de indiening van amendementen op het gemeenschappelijk standpunt wordt bekendgemaakt in de ontwerpagenda voor de vergaderperiode waarin de aanbeveling wordt behandeld.

ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement over het gemeenschappelijk standpunt, door de Raad vastgesteld met het oog op de aanneming van de richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van richtlijn 91/308/EEG van de Raad tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld (12469/1/2000 – C5-0678/2000 – 1999/0152(COD))

(Medebeslissingsprocedure: tweede lezing)

Het Europees Parlement,

- gezien het gemeenschappelijk standpunt van de Raad (12469/1/2000 – C5-0678/2000),
 - gezien zijn in eerste lezing geformuleerde standpunt inzake het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(1999) 352¹),
 - gelet op artikel 251, lid 2 van het EG-Verdrag,
 - gelet op artikel 80 van zijn Reglement,
 - gezien de aanbeveling voor de tweede lezing van de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken (A5-0090/2001),
1. wijzigt het gemeenschappelijk standpunt als volgt;
 2. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

¹ PB C 177 van 27.6.2000, blz. 14.

(Amendement 1)

Overweging 9 bis (nieuw) (richtlijn 91/308/EEG)

(9 bis) De strijd tegen de georganiseerde criminaliteit houdt nauw verband met de bestrijding van het witwassen van geld. Daarom moet de catalogus van strafbare feiten in die zin worden aangepast. Er bestaat echter nog steeds geen uniforme definitie van "georganiseerde criminaliteit", noch internationaal noch op het niveau van de Europese Unie. Daarom moet in de onderhavige richtlijn een dergelijke definitie worden opgenomen. Bovendien bepaalt artikel 280 van het Verdrag dat de financiële belangen van de Gemeenschap effectief beschermd moeten worden. De onderhavige richtlijn moet als bestanddeel van deze bescherming worden beschouwd.

Motivering

De georganiseerde criminaliteit moet het mikpunt worden in de strijd tegen het witwassen van geld. Het is belangrijk dat wordt gewezen op de noodzaak om tot een consensus te komen over enerzijds een catalogus van strafbare feiten die het bestanddeel van witwasmisdrijven vormen, en anderzijds een definitie van "georganiseerde criminaliteit". De onderhavige richtlijn moet worden gezien als een van de instrumenten voor de bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschap overeenkomstig artikel 280 EGV.

(Amendement 2)

Overweging 15 (richtlijn 91/308/EEG)

(15) De werkingssfeer van de bepalingen van de richtlijn moet worden uitgebreid tot notarissen **en onafhankelijke beoefenaars van juridische beroepen, als gedefinieerd door de lidstaten**, wanneer zij deelnemen aan financiële of ondernemingsgerichte transacties, **met inbegrip van het verstrekken van belastingadvies**, waarbij er groot gevaar bestaat dat de diensten van deze beroepsbeoefenaars worden misbruikt

(15) De werkingssfeer van de bepalingen van de richtlijn moet worden uitgebreid tot notarissen, **advocaten, accountants of belastingadviseurs**, wanneer zij deelnemen aan financiële of ondernemingsgerichte transacties waarbij er groot gevaar bestaat dat de diensten van deze beroepsbeoefenaars worden misbruikt om de opbrengsten van criminele activiteiten wit te wassen.

om de opbrengsten van criminele activiteiten wit te wassen.

Motivering

Het moet uitdrukkelijk worden gesteld dat de richtlijn geldt voor al diegenen die in het kader van een zelfstandig beroep juridisch of fiscaal advies verstrekken. Voorts is het opportuun dat de werkingssfeer van de richtlijn wordt uitgebreid tot de beroepen die verband houden met accountancy.

(Amendement 3)

Overweging 15 bis (nieuw) (richtlijn 91/308/EEG)

(15 bis) De bepalingen betreffende financiële en kredietinstellingen kunnen hierbij echter niet ongewijzigd worden toegepast op de vrije beroepen als advocaten, notarissen, accountants en belastingadviseurs. De in de richtlijn vastgestelde verplichtingen mogen alleen gelden voor een advocaat, een notaris, een accountant of een belastingadviseur indien deze in aanzienlijke mate betrokken zijn bij de activiteiten van hun lastgever. Dat betekent dat bijvoorbeeld de loutere opstelling van een ontwerp van koopovereenkomst of van vennootschapsakte geen verplichtingen meebrengt uit hoofde van de richtlijn. Verplichtingen ontstaan echter wel met de belangenbehartiging van de lastgever door de advocaat, niet bij de loutere vertegenwoordiging van de lastgever, bijvoorbeeld bij het sluiten van een overeenkomst, maar bij elke actieve deelneming aan bijvoorbeeld onderhandelingen.

Motivering

De bepalingen van de richtlijn die van toepassing zijn op de krediet- en financiële instellingen kunnen niet zonder meer worden uitgebreid tot de nieuwe vrije beroepen die in deze context in overweging worden genomen. Zij moeten dus worden aangepast. Er moet duidelijk worden vastgesteld in welke gevallen advocaten, belastingadviseurs, notarissen en accountants geacht worden de verplichtingen van de richtlijn na te leven.

(Amendement 4)
Overweging 16 (richtlijn 91/308/EEG)

(16) Wanneer echter een notaris, een **onafhankelijke** advocaat **of een advocatenkantoor, de rechtspositie van een cliënt bepaalt** of een cliënt in rechte vertegenwoordigt, is het niet aangewezen om deze beroepsbeoefenaars krachtens de richtlijn de verplichting op te leggen vermoedens van witwassen te melden. Zij moeten worden vrijgesteld van elke verplichting om informatie te melden die is verkregen vóór, tijdens of na een gerechtelijke procedure, of **bij het bepalen van de rechtspositie van** hun cliënt.

(16) Wanneer echter een notaris, een advocaat, **een accountant of een belastingadviseur een cliënt advies geeft over diens rechtspositie** of een cliënt in rechte vertegenwoordigt, is het niet aangewezen om deze beroepsbeoefenaars krachtens de richtlijn de verplichting op te leggen vermoedens van witwassen te melden. Zij moeten worden vrijgesteld van elke verplichting om informatie te melden die is verkregen vóór, tijdens of na een gerechtelijke procedure, of **in het kader van juridisch advies aan** hun cliënt.

Motivering

Het verstrekken van advies door advocaten, accountants en belastingadviseurs met betrekking tot de rechtspositie van hun cliënten is onderworpen aan het beroepsgeheim.

(Amendement 5)
Overweging 16 bis (nieuw) (richtlijn 91/308/EEG)

(16 bis) Indien een onafhankelijke advocaat, een advocatenkantoor of een maatschappij waar, in de lidstaten waarin zulks veroorloofd is, juristen en niet-juristen geïntegreerd samenwerken, een cliënt in een formele gerechtelijke procedure vertegenwoordigt of hem juridisch advies verstrekt, kan deze advocaat, dit advocatenkantoor of deze maatschappij overeenkomstig de onderhavige richtlijn niet worden verplicht vermoedens van witwassen te melden.

Motivering

Er moet rekening worden gehouden met de manier waarop in de lidstaten sommige beroepen die een cliënt in rechte kunnen vertegenwoordigen of juridisch advies kunnen verstrekken effectief georganiseerd zijn (b.v. groepspraktijken die ook met niet-juristen samenwerken). De verplichtingen uit hoofde van de richtlijn kunnen niet zonder meer daarop van toepassing zijn.

(Amendement 6)
Overweging 17 (richtlijn 91/308/EEG)

(17) **Rechtstreeks vergelijkbare diensten moeten op dezelfde wijze worden behandeld, ongeacht welke onder deze richtlijn vallende beroepsbeoefenaars de diensten verstrekken.** Ter vrijwaring van de rechten van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) en het Verdrag betreffende de Europese Unie mag, in het geval van **bedrijfsrevisoren, externe accountants en belastingadviseurs, die in sommige lidstaten een cliënt in rechte kunnen verdedigen of vertegenwoordigen, of zijn rechtspositie bepalen** de informatie die zij bij de uitoefening van die taken ontvangen, niet vallen onder de meldingsplicht van de richtlijn.

(17) Ter vrijwaring van de rechten van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM), het Verdrag betreffende de Europese Unie **en het Handvest van grondrechten van de Europese Unie** mag, in het geval van **de beroepsgroepen van de notarissen, de advocaten, de belastingadviseurs en de accountants, voorzover zij namens een cliënt aan een gerechtelijke procedure deelnemen of een cliënt juridisch advies verstrekken**, de informatie die zij bij de uitoefening van die taken ontvangen, niet vallen onder de meldingsplicht van de richtlijn.

Motivering

Om de naleving van de rechtsinstrumenten betreffende de fundamentele mensenrechten, met name de rechten van de verdediging, te waarborgen, wordt bepaald dat het beroepsgeheim geldt voor de in het amendement genoemde beroepsgroepen, voorzover deze een cliënt in een gerechtelijke procedure vertegenwoordigen of hem juridisch advies verstrekken.

(Amendement 7)
Overweging 18 (richtlijn 91/308/EEG)

(18) **In de richtlijn wordt enerzijds gerefereerd aan "de voor de bestrijding van het witwassen van geld verantwoordelijke autoriteiten" waaraan verdachte transacties moeten worden gemeld, en anderzijds aan de autoriteiten die krachtens wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen belast zijn met het toezicht op de activiteiten van alle onder deze richtlijn vallende instellingen of personen ("bevoegde autoriteiten"). De richtlijn verplicht de lidstaten niet dergelijke "bevoegde autoriteiten" in het leven te roepen wanneer zij niet bestaan. Balies en andere zelfregulerende instanties voor onafhankelijke**

Schrappen

beroepsbeoefenaars worden niet tot de "bevoegde autoriteiten" gerekend.

Motivering

Omdat de Raad in zijn gemeenschappelijk standpunt geen rekening heeft gehouden met het in eerste lezing door het Europees Parlement ingediende amendement 35, wordt in dit amendement voorgesteld de bewuste overweging te schrappen. Amendement 35 voorzagt in de mogelijkheid om - onder bepaalde voorwaarden - beroepsorganisaties of zelfregulerende instanties of instanties van andere gereguleerde juridische beroepen in te schakelen om samenwerking tot stand te brengen met de andere autoriteiten die voor de bestrijding van het witwassen van geld verantwoordelijk zijn.

(Amendement 8)

Overweging 19 (richtlijn 91/308/EEG)

(19) In het geval van notarissen **en onafhankelijke juridische beroepsbeoefenaars** moet het de lidstaten, met het oog op de eerbiediging van de geheimhoudingsplicht van deze beroepsbeoefenaars jegens hun cliënten, worden toegestaan de balie of andere zelfregulerende instanties voor onafhankelijke beroepsbeoefenaars aan te wijzen als de instantie waaraan deze mogelijke gevallen van witwassen kunnen melden. De regels betreffende de behandeling van die meldingen en de eventuele latere doormelding daarvan aan de "voor de bestrijding van het witwassen van geld verantwoordelijke autoriteiten" en in het algemeen de passende vormen van samenwerking tussen de balies of beroepsorganisaties en deze autoriteiten worden door de lidstaten vastgesteld

(19) In het geval van notarissen, **advocaten, accountants en belastingadviseurs** moet het de lidstaten, met het oog op de eerbiediging van de geheimhoudingsplicht van deze beroepsbeoefenaars jegens hun cliënten, worden toegestaan de balie of andere zelfregulerende instanties voor onafhankelijke beroepsbeoefenaars aan te wijzen als de instantie waaraan deze mogelijke gevallen van witwassen kunnen melden. De regels betreffende de behandeling van die meldingen en de eventuele latere doormelding daarvan aan de "voor de bestrijding van het witwassen van geld verantwoordelijke autoriteiten" en in het algemeen de passende vormen van samenwerking tussen de balies of beroepsorganisaties en deze autoriteiten worden door de lidstaten vastgesteld

Motivering

De diverse juridische beroepen moeten op gelijke voet worden behandeld wat de mogelijkheid betreft om van bepaalde feiten melding te doen aan balies en zelfregulerende instanties. Zo niet ontstaan er serieuze problemen bij de inwerkingtreding van de richtlijn.

(Amendement 9)

ARTIKEL 1, PUNT 1

Artikel 1.B, punt 4 bis (nieuw) (richtlijn 91/308/EEG)

4 bis) toezichthoudende autoriteiten die bij wet of bij verordening gemachtigd zijn

toe te zien op de markten voor aandelen, deviezen en afgeleide financiële producten.

Motivering

De definitie van "financiële instelling" in de richtlijn moet een vierde categorie omvatten: de instellingen die toezicht moeten houden op de financiële diensten en markten. Deze toevoeging is zeer belangrijk: indien sommige actoren niet onder de toepassing van de richtlijn vallen, kan dit tot distorsies en concurrentievervalsing leiden.

(Amendement 10)

ARTIKEL 1, PUNT 1

Artikel 1.E (richtlijn 91/308/EEG)

E. "criminele activiteit": *iedere vorm van criminele betrokkenheid bij het plegen van een ernstig strafbaar feit.*

Ernstige strafbare feiten zijn ten minste:

- alle in artikel 3, lid 1, onder a), van het Verdrag van Wenen omschreven strafbare feiten;
- *de activiteiten van criminele organisaties als omschreven in artikel 1 van Gemeenschappelijk Optreden 98/733/JBZ*
- *fraude, althans ernstige fraude, als omschreven in artikel 1, lid 1, en artikel 2 van de Overeenkomst aangaande de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen,*
- *corruptie,*
- *een strafbaar feit dat hoge opbrengsten kan opleveren en waarvoor een zware gevangenisstraf geldt, overeenkomstig het strafrecht van de lidstaat.*

De lidstaten wijzigen uiterlijk op ... de in dit streepje bedoelde definitie op zodanige wijze dat zij in overeenstemming is met de definitie van ernstige strafbare feiten in het Gemeenschappelijk Optreden 98/699/GBVB. De Raad verzoekt de Commissie om uiterlijk op ... een voorstel in te dienen tot wijziging, in die zin van

E. "criminele activiteit":

- alle in artikel 3, lid 1, onder a), van het Verdrag van Wenen omschreven strafbare feiten;
- *deelneming aan activiteiten die met georganiseerde criminaliteit verband houden, waarbij de activiteiten van personen zijn bedoeld die in overleg optreden met het voornemen strafbare feiten te plegen en die lid zijn van criminele verenigingen die een organisatiestructuur vertonen en opgericht zijn met als doel een of meer strafbare feiten te plegen;*
- *fraude of corruptie, althans ernstige vormen daarvan, voor zover deze gevolgen hebben voor de financiële belangen van de Europese Unie en omschreven worden in artikel 1 e) van het tweede protocol bij de Overeenkomst aangaande de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen,*
- *elke andere criminele activiteit die de lidstaten voor de toepassing van deze richtlijn als dusdanig aanmerken.*

Richtlijn 91/308/EEG van de Raad.
Voor de toepassing van deze richtlijn
kunnen de lidstaten elk ander strafbaar
feit als criminele activiteit aanmerken.

Motivering

De definitie van georganiseerde misdaad in het tweede streepje is noodzakelijk, gezien de rol ervan bij het witwassen van geld. In het derde streepje worden fraude en corruptie samengevoegd, overeenkomstig de reeds door de Raad aangenomen voorschriften betreffende de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen. In het vierde streepje wordt een definitie voorgesteld die logischer is dan die van het vijfde streepje van het gemeenschappelijk standpunt, dat te vage omschrijvingen bevat, en wordt tevens de laatste zin van letter e) van het gemeenschappelijk standpunt overgenomen.

(Amendement 11)

ARTIKEL 1, PUNT 1

Artikel 1.F (richtlijn 91/308/EEG)

F. "bevoegde autoriteiten": de nationale autoriteiten die ***krachtens wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen met het toezicht op de activiteiten van alle onder deze richtlijn vallende instellingen of personen zijn belast.***

F. "bevoegde autoriteiten": de nationale autoriteiten die ***de lidstaat voor de respectieve instellingen of personen aanwijst.***

Motivering

Er bestaan niet in alle lidstaten autoriteiten die belast zijn met het toezicht op de instellingen en de personen die voor het eerst in de richtlijn worden genoemd.

(Amendement 12)

ARTIKEL 1, PUNT 2

Artikel 2 bis, punt 3 (richtlijn 91/308/EEG)

3) bedrijfsrevisoren, externe accountants en belastingadviseurs;

Schrappen

Motivering

Bedrijfsrevisoren, externe accountants en belastingadviseurs moeten dezelfde voorwaarden vervullen als degenen die in het kader van een zelfstandig beroep juridisch en fiscaal advies verstrekken.

(Amendement 13)
ARTIKEL 1, PUNT 2
Artikel 2 bis, punt 5 (richtlijn 91/308/EEG)

5) notarissen en *andere* onafhankelijke *beoefenaars van juridische beroepen wanneer zij deelnemen:*
a) hetzij door het bijstaan bij het voorbereiden of uitvoeren van transacties voor hun cliënt in verband met:
i) de aan- en verkoop van onroerend goed of bedrijven;
ii) het beheren van diens geld, waardepapieren of andere activa;
iii) de opening of het beheer van bank-, spaar- of effectenrekeningen;
iv) het organiseren van inbreng die nodig is voor de oprichting, de exploitatie of het beheer van vennootschappen;
v) de oprichting, exploitatie of het beheer van trusts, vennootschappen of soortgelijke structuren;
b) hetzij door op te treden in naam en voor rekening van hun cliënt in enigerlei financiële of onroerendgoedtransactie;

5) notarissen en onafhankelijke *juridisch en belastingadviseurs en accountants, vrije beroepen en hun personeel, voor zover zij cliënten vertegenwoordigen bij de volgende handelingen:*
a) de aan- en verkoop van onroerend goed of bedrijven;
b) het beheren van diens geld, waardepapieren of andere activa;
c) het beheer van bank-, spaar- of effectenrekeningen;
d) de oprichting, exploitatie of het beheer van vennootschappen, trusts of soortgelijke structuren;
e) het uitvoeren van financiële transacties.

De in de richtlijn vastgestelde verplichtingen betreffende informatie gelden niet voor de informatie die de hierboven genoemde beroepsuitoefenaars van hun lastgever krijgen in het kader van een onafhankelijk juridisch advies of bij de vertegenwoordiging van de lastgever in een gerechtelijke procedure;

Motivering

Er moet worden gepreciseerd dat de richtlijn van toepassing is op alle beroepen die verband houden met het verstrekken van juridisch advies, zoals bijvoorbeeld belastingadviseurs, maar alleen wanneer deze beroepsuitoefenaars cliënten vertegenwoordigen bij de activiteiten die in artikel 2, punt 5 worden genoemd. Het is ook nuttig dat de beroepen die verband houden met accountancy er op dezelfde voorwaarden onder vallen.

(Amendement 14)
ARTIKEL 1, PUNT 2
Artikel 2 bis, punten 6 en 7 en punten 8 t/m 11 (nieuw) (richtlijn 91/308/EEG)

6) handelaren in *goederen van grote waarde, zoals edelstenen en –metalen, telkens wanneer in contanten wordt betaald, en wel voor een bedrag van 15.000 euro of meer;*

6) handelaren in *edele metalen en edelstenen, alsook kunsthandelaren;*
7) *verkopers van luxegoederen ter waarde van meer dan 50.000 euro;*
8) *veilingmeesters, wanneer de opbrengst*

7) casino's.

van één enkel voorwerp meer bedraagt dan 15.000 euro;

9) geldtransportbedrijven;

10) exploitanten, eigenaars en beheerders van casino's;

11) douane- en belastingfunctionarissen, wat de in artikel 6 genoemde verplichtingen betreft.

Motivering

Het risico bestaat dat geld wordt witgewassen via handelaars in edelstenen en edele metalen, maar ook via kunsthandelaren. Hetzelfde geldt overigens voor verkopers van luxegoederen en de categorieën als bedoeld onder de punten 8 t/m 11.

(Amendement 15)

ARTIKEL 1, PUNT 3

Artikel 3, lid 1 (richtlijn 91/308/EEG)

1. De lidstaten zien erop toe dat de onder deze richtlijn vallende instellingen **en personen** van hun cliënten legitimatie door overlegging van bewijsstukken verlangen wanneer zij zakelijke betrekkingen aangaan, met name, **in het geval van de instellingen**, bij het openen van een rekening of spaarboekje of bij het verlenen van diensten voor het in bewaring nemen van activa.

1. De lidstaten zien erop toe dat de onder deze richtlijn vallende instellingen **overeenkomstig artikel 2 bis, punten 1 en 2**, van hun cliënten legitimatie door overlegging van bewijsstukken verlangen wanneer zij zakelijke betrekkingen aangaan, met name bij het openen van een rekening of spaarboekje of bij het verlenen van diensten voor het in bewaring nemen van activa.

Motivering

Het is volstrekt logisch van krediet- en financiële instellingen te verwachten dat zij de identiteit controleren van de cliënten waarmee zij zakelijke betrekkingen aangaan. Voor enkele nieuwe beroepen die in de richtlijn zijn opgenomen is het echter moeilijk om systematisch de identiteit na te gaan op het moment dat zij zakelijke betrekkingen aangaan. Dit is bovendien niet nodig voor het voorkomen van witwaspraktijken.

(Amendement 16)

ARTIKEL 1, PUNT 3

Artikel 3, lid 2 (richtlijn 91/308/EEG)

2. **De identificatieplicht geldt tevens** voor iedere transactie **met andere dan de in lid 1 bedoelde cliënten**, waarvan het bedrag 15.000 euro of meer bedraagt, ongeacht of de transactie plaatsvindt in één verrichting of via meer verrichtingen waartussen een verband lijkt te bestaan.

2. **Alle in artikel 2 bis genoemde instellingen en personen moeten** voor iedere transactie waarvan het bedrag 15.000 euro of meer bedraagt, **de identiteit van hun cliënten vaststellen**, ongeacht of de transactie plaatsvindt in één verrichting of via meer verrichtingen waartussen een

Indien het bedrag niet bekend is bij het aangaan van de transactie, controleert de betrokken instelling of persoon de identiteit zodra zij of hij op de hoogte is van het bedrag en constateert dat de drempel wordt bereikt.

verband lijkt te bestaan. Indien het bedrag niet bekend is bij het aangaan van de transactie, controleert de betrokken instelling of persoon de identiteit zodra zij of hij op de hoogte is van het bedrag en constateert dat de drempel wordt bereikt.

Motivering

De identificatie van de cliënten door de betrokken instellingen en personen heeft onbetwistbaar nut wanneer effectieve verrichtingen plaatsvinden en er een bedrag van ten minste 15.000 euro mee gemoeid is.

(Amendement 17)

ARTIKEL 1, PUNT 3

Artikel 3, lid 2 bis (nieuw) (richtlijn 91/308/EEG)

2 bis. Wanneer een instelling zakelijke betrekkingen of een transactie aangaat met een cliënt waarvan de identiteit niet kan worden vastgesteld omdat hij niet fysiek aanwezig is (transacties op afstand), gelden de volgende bepalingen:

- a) bij transacties op afstand is contante betaling niet toegestaan;***
- b) bij het openen van een rekening moet de betrokkene worden geïdentificeerd aan de hand van een officieel document dat door een daartoe bevoegd overheidsorgaan uitgereikt of voor conform gewaarmerkt is;***
- c) de eerste betaling in het kader van een transactie moet geschieden op een rekening die op naam van de cliënt bij een in de Europese Unie of in de Europese Economische Ruimte gevestigde kredietinstelling is geopend. De lidstaten kunnen ook betalingen via vooraanstaande kredietinstellingen uit derde landen toestaan, op voorwaarde dat deze gelijkwaardige voorschriften voor de bestrijding van het witwassen van geld toepassen.***
- d) de interne controleprocedures overeenkomstig artikel 11, lid 1 houden specifiek rekening met transacties op afstand.***

Motivering

De basisvoorschriften van de richtlijn moeten ook gelden voor transacties op afstand; de gedetailleerde bepalingen van de bijlage kunnen wegvallen.

(Amendement 18)

ARTIKEL 1, PUNT 3

Artikel 3, lid 3 (richtlijn 91/308/EEG)

3. In afwijking van de leden **1 en 2** is bij overeenkomsten die worden gesloten door verzekeringsondernemingen in de zin van Richtlijn **79/267/EEG**, voorzover deze ondernemingen activiteiten verrichten die onder die richtlijn vallen, de identificatieplicht niet van toepassing wanneer het bedrag van de te betalen periodieke premie(s) gedurende een periode van een jaar **1.000** euro of minder bedraagt, of, bij storting van een eenmalige premie, wanneer het bedrag **2.500** euro of minder belooft. Wanneer de periodieke premie(s) zodanig wordt (worden) verhoogd dat de drempel van **1.000** euro wordt overschreden, is identificatie verplicht.

3. In afwijking van de **voorgaande** leden is bij overeenkomsten die worden gesloten door verzekeringsondernemingen in de zin van Richtlijn **92/96/EEG**, voorzover deze ondernemingen activiteiten verrichten die onder die richtlijn vallen, de identificatieplicht niet van toepassing wanneer het bedrag van de te betalen periodieke premie(s) gedurende een periode van een jaar **3.000** euro of minder bedraagt, of, bij storting van een eenmalige premie, wanneer het bedrag **10.000** euro of minder belooft. Wanneer de periodieke premie(s) zodanig wordt (worden) verhoogd dat de drempel van **3.000** euro wordt overschreden, is identificatie verplicht.

Motivering

De eerste richtlijn inzake levensverzekeringen is gewijzigd en uitgebreid door de derde richtlijn inzake levensverzekeringen. Aan deze laatste moet worden gerefereerd. Het bedrag waarop identificatie van cliënten die een levensverzekeringscontract willen afsluiten bij een erkende verzekeringsmaatschappij verplicht wordt, is te laag vergeleken met dat van ten minste 15.000 euro van artikel 3, lid 2, voor de identificatie van bankcliënten.

(Amendement 19)

ARTIKEL 1, PUNT 3

Artikel 3, lid 5 (richtlijn 91/308/EEG)

5. In afwijking van de leden **1 en 2** **zien de lidstaten erop toe dat identificatie wordt verlangd ofwel wanneer een bezoeker een casino binnengaat, ofwel wanneer hij in contanten betaalt bij de aankoop van speelpenningen ter waarde van 2.500 euro of meer, of speelpenningen inwisselt voor een casinocheque ter waarde van een dergelijk bedrag.**

5. In afwijking van de **voorgaande** leden **moet de identiteit worden vastgesteld van alle bezoekers van casino's die speelpenningen ter waarde van 1.000 euro of meer aan- of verkopen.**

Motivering

De eerste richtlijn is in haar huidige vorm bijna niet toepasbaar zonder bepalingen betreffende de sector van de kansspelen.

(Amendement 20)

ARTIKEL 1, PUNT 3

Artikel 3, lid 5, tweede alinea (nieuw) (richtlijn 91/308/EEG)

Casino's die onder overheidstoezicht staan, komen de identificatieverplichtingen in de zin van deze richtlijn na wanneer zij de bezoekers al bij het betreden van het casino registreren en identificeren, ongeacht het gewisselde bedrag.

Motivering

Er moet op worden gewezen dat de staatscasino's al aan hoge eisen voldoen en bezoekers al bij het binnengaan registreren.

(Amendement 21)

ARTIKEL 1, PUNT 4

4) in de artikelen 4, 5, 8 en 10 wordt de zinsnede "kredietinstellingen en financiële instellingen" vervangen door "de onder deze richtlijn vallende instellingen en personen";

4) in de artikelen 4, 5 en 10 wordt de zinsnede "kredietinstellingen en financiële instellingen" vervangen door "de onder deze richtlijn vallende instellingen en personen";

Motivering

Het betreft hier een technisch amendement dat voortvloeit uit het feit dat de Commissie amendement 28 van het Parlement in eerste lezing niet heeft overgenomen. Dat amendement wordt hierna onder nr. 24 opnieuw opgevoerd.

Amendement 22

ARTIKEL 1, PUNT 5

Artikel 6, lid 3 (richtlijn 91/308/EEG)

3. In het geval van de in artikel 2 bis, punt 5, bedoelde **notarissen en beoefenaars van juridische** beroepen kunnen de lidstaten een passende zelfregulerende instantie van het desbetreffende beroep aanwijzen als de autoriteit die op de hoogte moet worden gesteld van de in lid 1, **onder a)**, van dit artikel bedoelde

3. In het geval van de in artikel 2 bis, punt 5, bedoelde onafhankelijke beroepen kunnen de lidstaten een passende zelfregulerende instantie van het desbetreffende beroep aanwijzen als de autoriteit die op de hoogte moet worden gesteld van de in lid 1 van dit artikel bedoelde feiten en stellen zij de passende vormen van samenwerking tussen

feiten en stellen zij de passende vormen van samenwerking tussen deze instantie en de voor de bestrijding van het witwassen van geld verantwoordelijke autoriteiten vast.

De lidstaten *zijn er niet toe gehouden* de in lid 1 vervatte verplichtingen *toe te passen* op *notarissen, onafhankelijke beoefenaars van juridische beroepen, bedrijfsrevisoren, externe accountants en belastingadviseurs* met betrekking tot de inlichtingen die *zij van een van hun cliënten ontvangen of over een van hun cliënten verkrijgen wanneer zij de rechtspositie van hun cliënt bepalen dan wel in of in verband met* een rechtsgeding *verdedigen of vertegenwoordigen, met inbegrip van advies over het instellen of vermijden van een rechtsgeding, ongeacht of dergelijke informatie vóór, gedurende of na een dergelijk geding wordt* ontvangen of verkregen.

deze instantie en de voor de bestrijding van het witwassen van geld verantwoordelijke autoriteiten vast.

De lidstaten *passen* de in lid 1 vervatte verplichtingen *niet toe* op *de in artikel 2 bis, punt 5 genoemde onafhankelijke beroepsbeoefenaars*, met betrekking tot de inlichtingen die *dezen bij het verdedigen of vertegenwoordigen van een cliënt* in een rechtsgeding *of in het kader van rechtsbijstand* ontvangen of verkregen *hebben*.

(Amendement 23)

ARTIKEL 1, PUNT 5

Artikel 6, lid 4 (richtlijn 91/308/EEG)

4. De overeenkomstig lid 1 aan de autoriteiten verstrekte inlichtingen mogen uitsluitend worden gebruikt voor de bestrijding van het witwassen van geld. ***De lidstaten kunnen evenwel bepalen dat deze inlichtingen eveneens voor andere doeleinden kunnen worden gebruikt.***

4. De overeenkomstig lid 1 aan de autoriteiten verstrekte inlichtingen mogen uitsluitend worden gebruikt voor de bestrijding van het witwassen van geld.

Motivering

De laatste zin van deze paragraaf is overbodig en druist wellicht in tegen het Europees Verdrag ter bescherming van de rechten van de mens.

(Amendement 24)

ARTIKEL 1, PUNT 6 BIS (NIEUW)

Artikel 8 (nieuw) (richtlijn 91/308/EEG)

De onder deze richtlijn vallende instellingen en personen alsmede de leiding en de werknemers daarvan mogen aan de betrokken dienst of aan derde personen niet mededelen dat

overeenkomstig de artikelen 6 en 7 inlichtingen zijn verstrekt aan de autoriteiten of dat een onderzoek naar het witwassen van geld wordt uitgevoerd, tenzij de betreffende persoon of instelling daartoe op grond van wettelijke beroepsrechtelijke voorschriften verplicht is.

Motivering

Het Europees Parlement had bij de eerste lezing al een nieuwe versie van artikel 8 van richtlijn 91/308/EEG goedgekeurd. De rapporteur wenste er met name op te wijzen dat naast de wettelijke zwijgplicht er een wettelijke meldplicht bestaat, met als doel te voorkomen dat schade wordt toegebracht aan de cliënt (lastgever).

(Amendement 25)

ARTIKEL 1, PUNT 7

Artikel 9 (richtlijn 91/308/EEG)

Wanneer een onder deze richtlijn vallende instelling of persoon, dan wel een werknemer of een lid van de leiding daarvan **te goeder trouw** de voor de bestrijding van het witwassen van geld verantwoordelijke autoriteiten de in de artikelen 6 en 7 bedoelde inlichtingen verstrekt, vormt zulks geen schending van een verbod op onthulling van informatie uit hoofde van een overeenkomst of een wettelijke of bestuursrechtelijke bepaling en brengt zulks voor de instelling of de persoon, de **werknemers of de leiding** daarvan generlei aansprakelijkheid met zich.

Wanneer een onder deze richtlijn vallende instelling of persoon, dan wel een lid van de leiding **of van het personeel** daarvan de voor de bestrijding van het witwassen van geld verantwoordelijke autoriteiten de in de artikelen 6 en 7 bedoelde inlichtingen verstrekt, vormt zulks geen schending van een verbod op onthulling van informatie uit hoofde van een overeenkomst of een wettelijke of bestuursrechtelijke bepaling en brengt zulks voor de instelling of de persoon, de **leiding en de werknemers** daarvan generlei aansprakelijkheid met zich, **tenzij er opzettelijk of door grove nalatigheid een onjuiste mededeling is gedaan..**

Motivering

Doel van het amendement is de werkingssfeer van de richtlijn uit te breiden tot diverse beroepsbezigheden, waarvan er enkele vaak uitsluitend door kleine bedrijven of door individuen worden uitgevoerd en waarvoor de wet niet in verplicht toezicht voorziet. De wending "te goeder trouw" is niet meer voldoende en er is een nauwkeuriger tekst nodig om misbruiken te voorkomen en te zorgen voor meer nauwkeurigheid.

(Amendement 26)
ARTIKEL 1, PUNT 9
Artikel 12, eerste alinea bis (nieuw) (richtlijn 91/308/EEG)

***Aan artikel 12 wordt een nieuwe eerste alinea bis toegevoegd:
"In geval van fraude, corruptie of enigerlei andere onwettige activiteit die schadelijk is of kan zijn voor de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen, werken de in artikel 6 bedoelde antiwitwasautoriteiten en de Commissie, binnen haar bevoegdheden, met elkaar samen om witwassen van geld te voorkomen en op te sporen. Zij wisselen daartoe relevante inlichtingen over verdachte transacties uit. De aldus uitgewisselde inlichtingen vallen onder het beroepsgeheim. De diensten van de Commissie kunnen alle nodige initiatieven terzake ondernemen."***

Motivering

Doel van het amendement is een nieuwe tweede paragraaf toe te voegen aan artikel 12 van richtlijn 91/308/EEG. In deze paragraaf is sprake van een bijzondere samenwerking tussen de bevoegde autoriteiten van de lidstaten en de Commissie wanneer de financiële belangen van de EG op het spel staan. De tekst is eigenlijk die van de Commissie, met als toevoeging dat de diensten van de Commissie alle nodige initiatieven terzake kunnen ondernemen.

(Amendement 27)
ARTIKEL 1, PUNT 9
Artikel 12, eerste alinea ter (nieuw) (richtlijn 91/308/EEG)

***Aan artikel 12 wordt een nieuwe eerste alinea ter toegevoegd:
"OLAF of een eventueel op te richten bureau van een Europese openbare aanklager kan zijn taak in het kader van de onderhavige richtlijn zonder beperkingen verrichten."***

Motivering

Het EP had in eerste lezing al deze toevoeging aan artikel 12 van richtlijn 91/308/EEG goedgekeurd. OLAF beschikt inderdaad reeds over onderzoeksbevoegdheden. In gevallen waarin de financiële belangen van de EG in het geding zijn, mogen deze bevoegdheden niet worden ingeperkt.

TOELICHTING

1. In juli 2000 bepaalde het Europees Parlement zijn standpunt in eerste lezing over de ontwerprichtlijn van de Commissie tot wijziging van richtlijn 91/308/EEG ter voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van de opbrengsten van onwettige activiteiten. In november diende de Raad zijn gemeenschappelijk standpunt in en in januari 2001 was de Commissie klaar met haar standpunt. Aangezien het Verdrag voor de tweede lezing een termijn van drie maanden vaststelt, wil de rapporteur de onderhavige ontwerpaanbeveling aan de plenaire voorleggen tijdens de vergaderperiode van april a.s.

2. Bij de eerste lezing is geprobeerd voor het eerst de procedure toe te passen waarin door het Verdrag van Amsterdam is voorzien, namelijk de goedkeuring van de richtlijn in één enkele lezing af te ronden. De rapporteur heeft zijn best gedaan: in de loop van de eerste lezing en ook daarna heeft er met de Raad intensief contact plaatsgevonden, tijdens welk men de indruk kon krijgen dat er aanzienlijke vooruitgang was geboekt. Op basis van de gesprekken met de Raad en de Commissie hebben de commissie ten principale en de plenaire vergadering hun goedkeuring verleend aan het verslag met de noodzakelijk geachte wetgevingsamendementen. Jammer genoeg heeft de Raad de overeengekomen lijn niet willen doortrekken en heeft hij zich ertoe beperkt slechts enkele amendementen van het Parlement over te nemen.

3. Het gemeenschappelijk standpunt moet op enkele cruciale punten worden verbeterd. Zoals het nu geformuleerd is, is het voor de rapporteur onaanvaardbaar. De rapporteur heeft dan ook het merendeel van de amendementen van de eerste lezing in zijn ontwerpaanbeveling voor de tweede lezing opnieuw ingediend. Voorts verzoekt hij de bevoegde commissie deze amendementen zoveel mogelijk aan te houden, behalve misschien op enkele detailpunten. Indien de bevoegde commissie en de plenaire vergadering de rapporteur volgen, kan het tot een vergelijk komen.

4. De amendementen die de rapporteur voorstelt, hebben betrekking op de volgende hoofdlijnen:

- het recht van de burgers om een vertrouwenspersoon in te schakelen voor de behartiging van hun juridische belangen moet worden gewaarborgd: de burger moet een vertrouwensrelatie kunnen onderhouden met zijn notaris of zijn advocaat; er mag niet worden getornd aan het recht op privacy van de cliënten, zelfs niet omwille van de bestrijding van het witwassen van geld. Bovendien moeten de verscheidene juridische beroepen die juridisch advies verstrekken en de cliënten in rechte vertegenwoordigen op gelijke voet worden behandeld;
- een ander enorm probleem vormen de identificatieverplichtingen: het is vanzelfsprekend dat er een identificatieplicht moet bestaan voor de bestrijding van het witwassen van geld, maar het is geheel onaanvaardbaar dat een complex systeem van verplichtingen in werking zou treden voor banale, alledaagse situaties (b.v. voor tussenpersonen in de vastgoedsector);
- voor de vrije beroepen moet de mogelijkheid worden geschapen een beroep te doen op de beroepsorganisaties om ten minste gedeeltelijk de voorschriften voor de bestrijding van het witwassen van geld zelf te reguleren. De Raad gaf echter de voorkeur aan een zeer grote flexibiliteit voor de lidstaten en is afgestapt van het idee dat met name de georganiseerde criminaliteit het mikpunt moet zijn in de strijd tegen witwaspraktijken.

Deze passages moeten dus worden verbeterd. Zij vormen voor de rapporteur de hoofdpunten van het debat tijdens de tweede lezing.